

EL

ECONOMIA ■

La fixació dels preus dels lloguers de pisos: una matèria controvertida

MÚSICA ■

El disc 'Festa Major', de La Trinca, de 1970, a la secció d'El Clàssic

MAGAZÍN Núm. 321

Divendres, 22 de març de 2024

HELENA BORRELL

“És important que hi hagi una ‘normalització digital’ del català”

ENTREVISTA

HELENA
BORRELL

“No pots anar enrere i tornar a un català col·loquial amb el qual la gent jove no se sent identificada”

Bona part del futur del català es juga en el camp de la llengua col·loquial. La filòloga Helena Borrell (Llabià, 1979), doctora en Llengües Modernes, defensa la necessitat d'aquest registre 'de carrer', no encarcerat però amb prou nivell de qualitat. Ho fa en el llibre 'Fem que soni bé' (Angle Editorial), que va rebre el darrer Premi d'Assaig Irla. Borrell posa l'accent en el paper que hi han de tenir els mitjans de comunicació.

Text: Jordi Vilarrodà
Fotografia: Albert Llimós

“Reivindicarem que l'espontaneïtat de la llengua parlada no se sacrifiqui en nom de la correcció”, diu als inicis del llibre. Com que la nostra llengua ha hagut de posar l'accent en la correcció per sobreviure, a vegades ens hem passat de frenada?

El que ha passat és que hem posat al mateix nivell l'estàndard que sentim als mitjans de comunicació amb el col·loquial. Hi ha una mena de falsa creença que el català correcte és l'estàndard, i tot el que quedi fora de la normativa de l'Institut d'Estudis Catalans és incorrecte. En realitat, no ha de ser així: en registres col·loquials, que és del que parlo en aquest llibre, no cal que ens cenyim estrictament a la normativa. L'únic que hauríem d'evitar és, per exemple, calcar les estructures del castellà, o alguns castellanismes lèxics si vostè vol.

De què parlem quan parlem de català estàndard? És el model que fixen els mitjans, per exemple?

Hi ha una normativa que fixa aquest estàndard. I arran del gran protagonisme que tenen els mitjans de comunicació audiovisual, s'ha hagut d'adaptar al llenguatge oral. I aquest estàndard està definit per a programes com els informatius, on hi ha un cert grau de formalitat. A vegades pot ser una mica més informal, com quan estem vostè i jo fent una entrevista. Però llavors hi ha, en els mitjans i a les plataformes d'internet, un català molt més informal que es fa servir cada vegada més. Primer, per la relaxació general de les comu-

nicacions de la gent. I també perquè els temes que s'hi tracten són quotidians, i per això el registre és més col·loquial. I aquí tindriem, dins dels mitjans, diferents nivells de llengua.

Diu vostè que la va fer pensar veure un reportatge on uns joves deien que trobaven “forçat” el doblatge en català. Aquí on és el problema? En aquests joves, en qui fa els guions o en el prestigi de la llengua?

El problema no és de la llengua, perquè tenim repertori col·loquial, moltes paraules que ens permeten expressar la informalitat. El que passa és que també existeix un complex d'inferioritat (ara també se'n diu autoodi) que fa que no ens acabi d'agradar aquest col·loquial. És allò que sentim a dir: “Això no ho diu ningú, ja” o “això només ho deia el meu avi”. Hi ha gent que no mira pel·lícules o sèries doblades al català perquè els sona forçat. I és perquè no estan acostumats a sentir-lo. Precisament els joves de qui parlo en el llibre són unes noies molt catalanistes, les de @canputades, que s'han viralitzat per vídeos en català. I et preguntes per què aquesta gent no mira continguts en català. El problema no és d'elles, ni de la llengua en ella mateixa, el problema és de la subordinació que té el català respecte a altres llengües, i en el nostre cas el castellà. No ens creiem aquest registre perquè no hi estem avesats: hi ha diferències entre el català de les sèries de ficció i el que parlem col·loquialment.

Li poso un exemple del llibre i que tothom entenda: la paraula *tonto* enfront de *ximple* o *beneit*. Normativament, aquestes serien més correctes, però és possible que un jove pensi

“El problema no és de la llengua: tenim paraules, i moltes, que ens permeten expressar la informalitat. Però també tenim un complex d’inferioritat que fa que aquest català no ens acabi d’agradar”

“Hi ha un buit de continguts en català de certes matèries, com tendències o moda, que tenen molts seguidors. Els joves creadors hi poden tenir un públic, i menys competidors”

que són *antigues*. Com deia vostè, de recursos en tenim però no els reconeixem com a útils...

És que no pots anar enrere i tornar a un català col·loquial que ja no existeix i amb el qual la gent jove no se sent identificada. Perquè és evident que ells el primer que fan és agafar la llengua dels seus pares, llençar-la i inventar-ne una de nova, com han fet sempre. Hi ha paraules amb les quals potser no ens sentim identificats... però hi ha maneres de parlar (en general, no ens fixem tant en el lèxic) que encara són vives i amb les quals ens podem identificar. I aquí és quan entro a parlar dels models de llengua que hem de poder veure als mitjans: gent que parli bé el català i que tingui una naturalitat en expressar-lo. No ens fixem en el lèxic sinó en el conjunt de

la llengua.

Les paraules concretes són allò més visible...

La llengua funciona com un tot. El lèxic és el primer que percebem (*tonto* en lloc de *ximple*). En segons quins contextos no és tan greu un castellanisme com que calquis tota una estructura del castellà, o que no sigui natural la llengua que s’hi parla.

Hi ha hagut moments en què la socialització del català col·loquial a través dels mitjans ha funcionat. Parlem de *Bola de drac* i de com va ser útil en un moment donat. I no sé si no ho tenim massa idealitzat...

Ho tenim idealitzat perquè va funcionar molt bé i perquè tota una generació va pujar amb el Son Goku i l’Arale. Va ser de gran ajuda per a gent que no tenia un entorn *catalanitzat*. Ho van dir els Estopa, per exemple. Però el context ha canviat: no tenim només tres cadenes, una de les quals és TV3. Tenim nois i noies que no miren la tele amb què nosaltres hem crescut, tenim plataformes digitals. I això s’està veient per part dels responsables de política lingüística, i s’està pensant en la creació de continguts en català en l’univers digital. És important que hi hagi una *normalització digital* del català, igual que hi va ser en altres àmbits.

Vostè no apunta solucions màgiques però sí línies d’actuació. Sortir a competir en el món digital “encara que sigui amb desavantatge”.

És clar, no podem llançar la tovallola. S’ha de poder competir, encara que sigui amb els més grans. No per poder tenir possibilitats d’arribar a més públic has de deixar de fer continguts en català. Això no soc jo qui ho diu, hi ha hagut un treball al darrere, i s’ha parlat d’aquesta *diglòssia digital*, gent que parla català i fa continguts en castellà, o joves catalanoparlants que consumeixen aquests

continguts. Però s’ha detectat que també hi ha un buit de continguts en català en certes matèries, com tendències o moda, que tenen molt de públic i que potser els interessaria als joves creadors de continguts fer-los en català. Tindran un públic, i menys competidors. S’ha de poder vendre com una opció legítima i, sobretot, com una opció que no sigui de militància. De la mateixa manera que als anys 90 als del rock català se’ls deia per què cantaven en català i responien que era la seva llengua. Per què t’has de justificar per fer cultura en la teva llengua?

Una altra cosa és quina qualitat mínima tindrà el català que facin servir...

El control sobre el que faci la gent fora dels mitjans públics no hi és. Per tant, ha de venir d’un esforç conjunt. El que sí que és clar és que aquests mitjans públics t’han d’oferir un model bo. I és en el que ens hem d’emmirallar. Són els models de referència. I el que és molt positiu és que hi hagi varietat, que vingui gent de tot el domini lingüístic. Que no només hi hagi un model de col·loquial.

Ha sortit un tema interessant, en el qual posa èmfasi en el llibre: poder sentir diferents registres de la llengua. Però amb compte, no? En un mateix doblatge no pots barrejar català central i occidental i balear. Seria un caos.

No, i això també hi ha lingüistes que ho saben. Si s’utilitza un dialecte concret en un personatge de pel·lícula doblada, s’introdueix un element dissonant que et fa sortir de la pel·lícula. Però això no és una cosa que només passi en català: en qualsevol llengua hi ha aquesta necessitat de fer una espècie de *col·loquial neutre* o estàndard perquè no es pugui identificar cap personatge amb un lloc. Per no estigmatitzar-los: imagini’s que el dolent parla en valencià... els valencians es queixarien, i amb raó, no? La barreja de dialectes pot resultar contraproduent. El que sí que es pot fer és compartir doblatges de la resta del domini: si es fa un doblatge en valencià, que també es pugui veure aquí. A més, els doblatges són una petita part del català col·loquial a l’audiovisual.

També tenim les sèries o pel·lícules que es produeixen a Catalunya, és clar.

Que es faci ficció i entreteniment basat fora de Barcelona! Que ja s’ha fet una mica, en sèries, però no prou encara. I representaven una població concreta en què molts no s’hi veurien representats. També hi ha gent jove i *moderna* a la perifèria lingüística.

Ara els referents potser són uns altres, i es van a buscar a les xarxes socials, des d’on fan el salt als mitjans.

Els referents hi eren, però als mitjans potser s’ha donat prioritat a tenir cares conegudes. Agafaran un *influencer* i el posaran al capdavant d’un programa perquè pensen que així poden atreure públic jove. I potser s’han d’establir altres prioritats, des del meu punt de vista. Pot haver-hi gent no tan coneguda que, a partir d’exposar-la en un mitjà, ho sigui. Però amb una mica de filtre: que parlin una mica bé, que puguin ser un model a seguir, que els joves tinguin en qui fixar-se.

I aquells que volen corregir constantment el català col·loquial són un problema més que una solució?

L’afany de corregir, de fiscalitzar la gent que parla d’una determinada manera, també pot ser contraproduent. Aquest és l’essencialisme. La gent que voldria que el català no hagués evolucionat de cap de les maneres que ho ha fet i que es preocupa perquè el col·loquial que tenim avui està empobrit. No els falta raó algunes vegades, però el que fan és crear inseguretat entre els parlants. Que ja costa que la gent parli o escrigui en català perquè pensa que no ho fa bé, o que fa moltes faltes... si els corregeix constantment serà pitjor. La intuïció mateixa d’un catalanoparlant sovint ja és prou bona per expressar-se en un context social. Hi ha gent a qui li agrada, i no ho discuteixo, però penso que no fas cap favor a la llengua. En col·loquial, no és tan greu no seguir la normativa a la perfecció.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

Improvisació ben preparada

La política catalana és ben curiosa. De fet, ja fa anys que ha desafiat totes les lleis de la lògica. Tothom brama contra la irresponsabilitat dels Comuns per no haver aprovat la proposta de pressupostos, com si haguessin d'estar obligats a fer-ho, i en canvi no es parla de l'escassa coherència de mantenir un govern en minoria absoluta o l'haver dinamitat la legislatura a partir del moment que l'independentisme va entrar en fase de guerra interna a mort. La realitat és que, pel que es veu, tothom tenia la campanya a punt i s'han llançat arduament a portar-la a terme. Esquerra ha començat a fer propostes i promeses. Crida l'atenció el seu nou plantejament sobre finançament de Catalunya. Fins fa quatre dies no volien cap acord amb l'Estat que no fos la ruptura i ara diuen voler un sistema de finançament sobre el qual el govern espanyol estava disposat a parlar-ne ja el 2010. Si tan clara es veu ara, per què hem deixat passar 14 anys dient que tot possible acord era blasmable i significava una traïció? Ara es reclama un acord, que bé està que s'hi treballi, però el supòsit de partida resulta, de nou, erroni, és crear expectatives que no són possibles de satisfer i, probablement, ni tan sols desitjables. Es reclama el sistema de la quota basca i aquesta demanda es va perdre quan els nacionalistes catalans van negociar tant la Constitució espanyola com l'Estatut d'Autonomia. Euskadi, apel·lant als drets forals, va aconseguir que aquesta fórmula de finançament quedés plasmada en els textos constitucionals. Per cert, un règim de finançament ben poc

just per a la resta de comunitats, mentre que els negociadors catalans van ser partidaris d'un altre model, que implicava una negociació continuada de la qual no s'entreveia el desgast polític que comporta per a les dues parts.

El sistema basc no és constitucionalment possible d'aplicació a Catalunya. No enganyem més la parròquia. És ben legítim i adequat demanar canviar i millorar el règim de finançament. Però s'ha de fer dins el sistema comú de finançament de les comunitats autòno-

No enganyem més la parròquia, el sistema basc no és constitucionalment possible a Catalunya

mes. Què té això de dolent?, econòmicament i políticament, res. L'únic que perjudica és un relat independentista que, de nou, es vol fonamentar en la confrontació oberta amb l'Estat, en lloc del consens, l'acord i la col·laboració. Aquesta fixació a diferenciar-se, a tenir un tracte millor i a part de les altres comunitats no només no porta enlloc, sinó que conrea la mala imatge i la cada vegada menor consideració que se'ns té com a catalans. Un supremacisme i una insolidaritat que no domina entre la ciutadania catalana, ans al contrari, però per l'ús partidista que en fan aquells que confonen interessadament la part pel

tot acaba per perjudicar-nos, i molt. Hi ha un tema fonamental si volem gaudir d'una mica més d'acceptació i de popularitat de la que tenim ara: tot allò que considerem bo per a nosaltres, també ho pot ser per als altres i, per tant, s'ha de poder sostenir i generalitzar per a tots si així ho desitgen. Si no és així, ho volem per a nosaltres sols, el que estem demanant és un privilegi i, això, resulta incompatible amb societats democràtiques, solidàries i inclusives. És ben al contrari d'una actitud progressista que, per definició, vol la millora de condicions fins allà on sigui possible, per a tots.

El sistema de finançament, de Catalunya i de totes les comunitats autònomes, s'ha de reformar i actualitzar i caldrà fer-ho sota la batuta del govern espanyol amb totes les comunitats en funció de les competències que exerceix cadascuna, que no són les mateixes, i amb l'objectiu d'assolir prestacions de serveis similars més enllà dels nivells mitjans diferenciats de renda. Perquè qualli el concepte de país plural, cal que el finançament de cadascú sigui clar, transparent, raonat, justificable, flexible i just. Però, sobretot, cal que sigui acordat políticament. No es tracta de "voler més" a seques. Cal demanar un finançament que el sentim adequat i equitatiu. Demanar sempre més, abusar de fer la víctima i amenaçar de fer una rabieta engreixa molt el discurs demagògic i populista però fa molt poc bé al conjunt del país. "Primer els de casa" és un eslògan que prima les baixes passions, resulta una demostració de primitivisme tribal.

Carles Duarte

Antoni Simon Mossa: Catalunya i l'Alguer

El professor alguerès arrelat a Catalunya Marcel A. Farinelli acaba de publicar *Antoni Simon Mossa, l'Alguer i Sardènia durant el franquisme*. La represa dels vincles culturals entre Catalunya i l'Alguer porta associats a la fi del segle XIX i l'inici del XX els noms d'Eduard Toda o dels membres de la Palmavera: Antoni Ciuffo (conegut com a Ramon Clavellet), Joan Pais, Joan Palomba... Però després de la II Guerra Mundial un home clau en aquesta aproximació va ser l'arquitecte, intel·lectual i activista Antoni Simon Mossa (1916-1971). Josep Pla, que el va conèixer l'any 1937 a Roma, li va dedicar un homenot, on el descrivia així: "Home d'estatura regular, de pell lleugerament olivàcia, d'ulls vivíssims, d'aspecte ponderat", "d'una intel·ligència fàcilment constatable, (...) d'una ambició mental molt visible, d'una gran comprensió per tot el que era humà". Doncs bé, ara l'excel·lent treball de Farinelli ens permet de conèixer més

a fons la personalitat formidable i l'obra fecunda de Simon Mossa, que va començar estudis de Dret, que va esdevenir arquitecte, que es va dedicar amb encert al cinema i al periodisme i que va acabar essent un dels principals referents de l'alguerisme i el sardisme. Al seu llibre, Farinelli ens parla de les arrels familiars de Simon Mossa i ens aporta una visió fonamentada sobre el paper exercit per Rafael Sari, Rafael Catardi o Antoni Ballero de Càndia des del Centre d'Estudis Algueresos, que Simon Mossa acabaria presidint. Així mateix, ens parla del nucli que a Catalunya va crear Amics de l'Alguer amb personalitats com Pere Català Roca, Josep M. de Casacuberta o Joan Ballester i del suport econòmic que rebien de Francesc Recasens. Una fita clau va ser l'expedició de 141 passatgers del conjunt de les terres catalanes que, a bord del vaixell Virginia de Churruga, va arribar a l'Alguer el 25 d'agost de 1960, en un viatge conegut com del Retro-

bament i que, per contribuir a superar suspicàcies franquistes, duia una Mare de Déu de Montserrat. En aquella ocasió, Simon Mossa va editar la publicació *Renaixença Nova*, on va escriure que "la germanor entre algueresos i catalans continentals no és sentimentalisme arqueològic", alhora que defensava "la força d'expressar al món el seu dret a l'existència". Un altre esdeveniment rellevant va ser la celebració a l'Alguer dels Jocs Florals de la Llengua Catalana de l'any 1961, en què Simon Mossa va tenir un paper ben destacat i on es van implicar Rafael Catardi com a president i l'alcalde de l'Alguer, Fidel Cilliano, com a tresorer, el professor Antoni Era o el poeta Rafael Sari. Però, a més, Simon Mossa tenia una vocació política, canalitzada en corrents independentistes del Partit Sard d'Acció, des d'una concepció de l'Europa dels pobles i una consciència de colònia interna d'Itàlia que patia un procés de desnacionalització.

LLIBRES

NOTES DE LECTURA

Miquel Moreno Gayoso

La veu de la resistència palestina

En aquestes dates en què la sang palestina i la demolició cobreix la terra de Gaza, apropar-se a la figura de Gassan Kanafani i la seva obra ens transporta a les inhumanes vivències imposades per la guerra sionista, qualificada en alguns entorns internacionals com a genocidi. Kanafani, que fou assassinat el 1972 pel Mossad jueu en un atemptat amb cotxe bomba, tingué un paper destacat en la modernització de la literatura palestina, de la qual fou una figura destacada com a prolífic escriptor, periodista i activista polític palestí.

La creació de l'Estat d'Israel el 1948, que originà la Nakba (expulsió de 800.000 palestins de Palestina), obligà la seva família a exiliar-se al sud del Líban. S'instal·laren de manera definitiva a Damasc (Síria). La seva tesi doctoral, "Raça i religió a la literatura sionista", orientarà la seva activitat política vers l'organització panarabista Moviment Nacionalista Àrab (MNA). L'any 1967 participarà en la creació del Front Popular per l'Alliberament de Palestina.

L'obra que presentem conté dues de les narracions curtes més emblemàtiques de Kanafani: *Homes sota el sol* i *Retorn a Haifa*, traduïdes per Anna Gil Bardagí. Obres que plantegen com a temàtiques la identitat palestina, la pàtria i la terra perduda, la

situació dels refugiats, el drama de la immigració, la col·lisió entre temps i memòria, les contrarietats entre afanys i realitats, les adversitats familiars, els perills de la lluita contestatària, la humiliació, opressió i violació dels drets humans...

Homes sota el sol (1963) és una magistral *nouvelle*. Explica la història de tres personatges masculins de tres generacions diferents: Abu Qays, Assad i Marwan, delerosos d'una vida millor, fugen del camp de refugiats i emigren cap a Kuwait des de Bàssora, allunyant-se de les urpes dels traficants de persones, confluiran en una idèntica aventura dins d'un camió cisterna. A través de l'infern del desert marxen vers un incert futur. *Retorn a Haifa* (1970)

presenta una estructura narrativa complexa i profunda en el tractament dels temes que desenvolupa: la presència del temps preterit en la vida d'un matrimoni expatriat el 1948 i que retorna des de l'exili a visitar la seva antiga llar el 1962; la creació de la identitat personal i els mecanismes psíquics de la culpabilitat... Les descripcions ambientals són concises i clares en dibuixar camins, localitats, interior de llars i sentiments personals.

L'obra literària de Kanafani continua sent literatura universal de resistència.

RETORN A HAIFA / HOMES SOTA EL SOL

Autor: Gassan Kanafani
Traducció: Anna Gil
Editorial: Club Editor
Lloc i any d'edició: Barcelona, 2a edició: gener de 2024
Nombre de pàg.: 192

NOVETATS EDITORIALS

'Cèlia Palau'
Sílvia Alcántara
Ed. de 1984

Molts lectors recordaran la Cèlia Palau de l'èxit *Olor de colònia*, la filla que marxava cap a Barcelona buscar una vida diferent. Al cap de 15 anys d'aquella novel·la, l'autora recupera el personatge per seguir la seva vida. A la Barcelona dels anys 80, i després d'un temps havent fet d'esposa convencional, Cèlia Palau vol tornar a alliberar-se tot i les dificultats per fer-ho d'una dona sola.

'Ocàs i fascinació'
Eva Baltasar
Club Editor

Després de la trilogia de *Permafrost*, *Boulder* i *Mamut*, Eva Baltasar torna amb aquesta novel·la en què relata la caiguda quasi sobtada d'una dona en els inferns d'una ciutat hostil que la globalització turística ha fet tornar insuportable: "En quin moment vaig passar de compartir pis amb amigues a llogar una habitació al pis d'un desconegut?", es pregunta la protagonista.

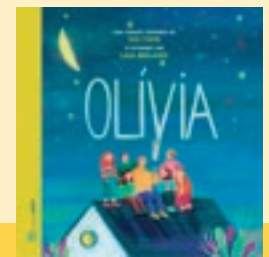
'Quarta dimensió'
Iannis Ritsos
Adesiara Ed.

S'ha de celebrar que una col·lecció com "D'ací i d'allà" hagi arribat al centenar de títols publicats, tots ells clàssics traduïts al català. El que fa cent és aquesta obra fonamental d'un gran clàssic de les lletres gregues modernes. Un conjunt de llargs poemes dramatitzats en què l'autor explica la seva manera de veure el món utilitzant la rica tradició cultural de què prové i portant-la a l'avui.

'L'home de la porteria'
Ramon Pardina
Ara Llibres

El regular pas del temps va deixant la distància suficient com per analitzar de forma més equànime una figura tan controvertida com la de Josep Lluís Núñez. S'hi ha atrevit Ramon Pardina, escriptor i guionista. I ens mena per la vida de l'empresari que va regir el destí del Barça amb grans èxits però també amb grans controvèrsies. La vida d'un mite plena de llums i ombres.

'Olívia'
The Tyets - Laia Berloso
Ed. Nanit - Ed. Mediterrània

El segell Nanit continua entregant cançons convertides en contes il·lustrats. I ara li toca a un dels grans èxits de The Tyets, *Olívia*, aquest tema que explicava el moment en què un dels dos components del grup s'assabenta que serà tiet durant un concert del festival Embassa't. Amb els dibuixos de Laia Berloso, podem *veure* per primer cop la història que fa dos anys que cantem.

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

321

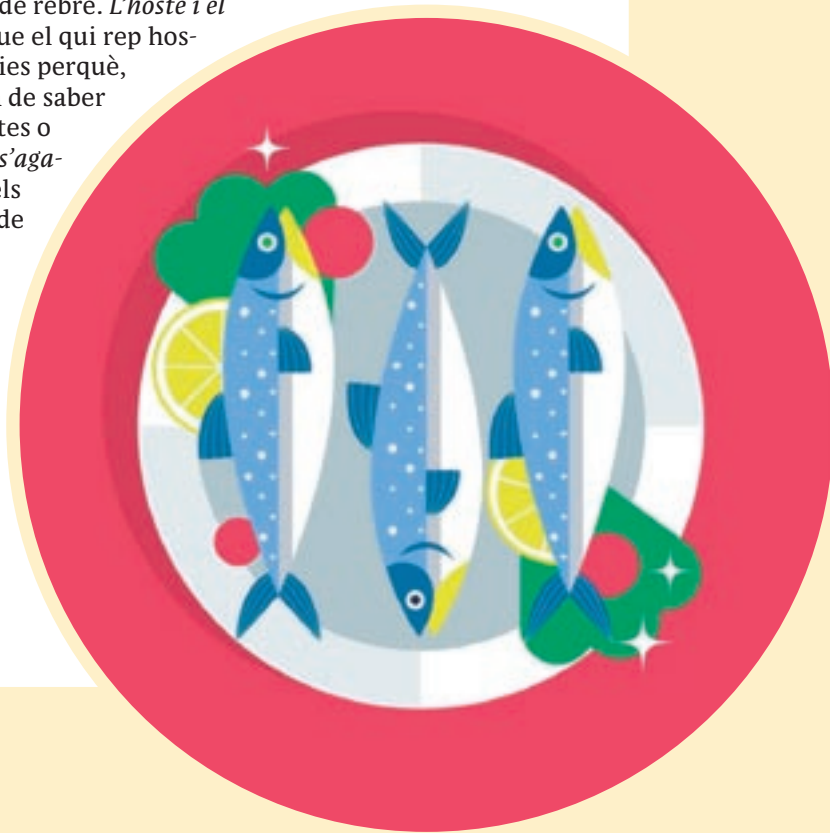
 CONSORCI PER A LA
NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

Dites, expressions i frases fetes d'animals marins (II)

De refranys sobre el peix n'hi ha, no ens podem pas queixar. Més ben dit, n'hi ha un fotimer. Comencem amb un de ben conegut, *El peix gros es menja el petit*, que significa que la gent poderosa domina els febles. També es deia *La carn atipa i el peix dissipa*, segons la creença que la carn embafa més que el peix. *Com més mar, més peix*, diu el qui se sent valent i optimista davant les grans dificultats. Un altre per als incauts: *Peix que busca l'ham busca el seu mal*, que significa que no cal deixar-se atraure per les belles o bones aparences.

A València es diu ben encertadament que *El peix, per al qui se'l mereix i l'espina, per al gat*: és a dir, que les coses han de donar-se segons els mèrits de qui les ha de rebre. *L'hoste i el peix menut, al cap de tres dies, put*, per contra, significa que el qui rep hospitalitat en una casa ha de procurar no passar-hi gaires dies perquè, si no, arriba a molestar. I ja que parlem de molestar, hem de saber que *Peix que put, tira'l al mar*: vol dir que les coses dolentes o molestes han de llençar-se. I també tenim que *El peix no s'agafa a pedrades* (o a bastonades): o sigui, per aconseguir dels altres allò que volem, cal tractar-los amb amabilitat i no de qualsevol manera.

Aquesta segur que l'heu sentit: *Qui vol peix, que es mulli el cul* (o bé s'ha de mullar el cul), refrany que significa que si vols obtenir coses valuoses has d'esforçar-se al màxim per aconseguir-ho. I una de ben certa, que ens ve des de Menorca: *Qui bon peix vol menjar, sa bossa s'ha d'escurar*. I és que el peix a la Mediterrània, cada vegada més escàs, és ben car, sobretot el bo. I, finalment, *Quan vegis el peix a l'aigua saltar, estén la bugada, que el bon temps vindrà*: es refereix a la creença que si els peixos salten dins l'aigua és senyal que farà bon temps.

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

VIURE A
CATALUNYA.
APRENEM
CATALÀ
des de l'àrab

Material didàctic per aprendre català adreçat a persones que tenen com a llengua primera l'àrab

العيش في
كتلونيا
نتعلم الكتالانية
عن طريق العربية

UNITAT 06: Les hores i els dies

EL 9 NOU

amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Ho podeu trobar a: EL9NOU.CAT

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jordi Sunyer

LA TRINCA 'Festa Major'

Edigsa, 1970

La Trinca és un grup que cal reivindicar sempre. Alegria, originalitat, compromís i també, tot i que algú arrufi el nas, qualitat musical. On no arribaven el ros (Josep Maria Mainat), l'alt (Toni Cruz) i el de la barba (Miquel Àngel Pasqual) hi excel·lien els musicassos dels quals s'envoltaven. I és que els de Canet de seguida van veure clar que, si volien triomfar, s'havien d'acompanyar dels millors i això van fer per enregistra't *Festa Major*, el seu segon llarga durada i un dels primers discos temàtics de la història a Catalunya. El treball té 13 cançons que, per ordre cronològic, segueixen els actes d'un dia típic de festa major a finals dels anys 60 barrejant costumisme amb el to satíric i humorístic que va acabar caracteritzant els trincos. Així, tot arrenca amb "El pregó" i després hi ha "La passada", "L'ofici solemne" i altres peces pels gegants, les sardanes, el castell de focs... Fins que arriba el "Passi-ho

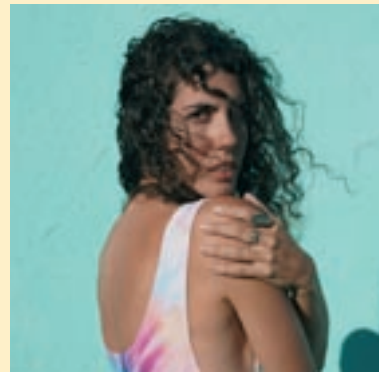
bé", una peça final que convida a retrobar-nos l'any que ve. Un mega clàssic. El disc també va servir perquè La Trinca impulsés el seu primer espectacle temàtic (*Festa Major* ho va rebentar a tot el país) i encara avui es continuen fent revisions i reedicions d'aquell muntatge com el que fa de la companyia osonenca Loropardos, molt recomanable. Segons Toni Cruz, *Festa Major* és el millor disc de La Trinca. Segons jo, no. El meu preferit és *Opus 10*. Però sempre està bé anar de festa i aixecar el porró.

NOTES

Cristina Malakhai, una sabadellenca de LA en català

Cristina Malakhai és una cantant, compositora, productora, locutora de ràdio i actriu de Sabadell que ja fa uns anys que viu amb un peu a Los Angeles. Allà actualment treballa en una editorial musical i es dedica sobretot a enllestir nous llançaments amb el productor Marcus Bellringer Bell (Nicki Minaj, Snoop Dogg, Timbaland). És membre votant de l'Acadèmia dels Grammy Llatins, és graduada en Independent Music Production per la UCLA (Universitat de Califòrnia de Los Angeles) gràcies a una Beca de la Fundació SGAE i des de sempre que s'ha dedicat també a cantar (en anglès o castellà) en diferents projectes. Ara, però, ha decidit apostar pel català publicant l'EP *Mala pell*, un treball presidit per una veu pop R&B sobre bases urbanes, hip-hop, drum & bass, *Synths LoFi*, amb *bassline* i beats marcats. L'artista explica que ha construït "un pont ja inesborrable" entre les dues ciutats on fa vida (Los Angeles i Sabadell) i a l'hora de batejar el disc de seguida va tenir clar que havia d'escombrar

cap a casa i va fer seva la dita "Sabadell, mala pell". Al treball hi han participat productors i enginyers afinats tant a Barcelona com a Los Angeles. Així, a la feina dels catalans Kleoz (productora i enginyera), Jordi del Moral (DJ i productor) i el pianista Marc Ferrando (Ix!, David Palau, Rojas, Joan Tena, Los 80 Principales) cal afegir-hi la del productor afinat a LA Pablo Mirete i la de Rob Jiménez. Vaja, que no s'hi ha posat per poc. Tornant a l'EP, compta amb dos *singles* dels quals també se n'ha fet un videoclip: "Pluja" i "La veritat". El primer clip està filmat per Gigi Carapia, un cineasta mexicà afincat a Barcelona, i el segon l'ha fet l'irlandès Mark E. Murray (U2, Rihanna, The Cranberries, Joc de Trons). Pel que pugui ser, apunteu-vos aquest nom: Cristina Malakhai.

EL TEST Al Drummer

Primer instrument que vas aprendre a tocar. La bateria. **Primer grup del qual vas formar part.** Banda Armada. **Primer concert que vas fer en directe.** Amb Banda Armada a Sant Hipòlit de Voltregà l'estiu de 2009. **Primer disc que et vas comprar:** *Vol. 3 Subliminal Verses*, de Slipknot. **Quants discos tens aproximadament?** Uns 15 o 20. **Salva'n tres (de discos):** *Mezmerize/Hypnotize*, de System of a Down; el disc homònim (o vermell) de Slipknot, i *Emperor of Sand*, de Mastodon. **Grups o músics de capçalera:** De grups, Slipknot, Slaughter to Prevail o System of a Down. I de músics, Joey Jordison, Roberto Castresana i Eloy Casagrande. **Un concert (com a públic) per recordar.** System of a Down a Madrid el 2017.

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

MAYTE MARTÍN 'Tatuajes'

El nou disc de la barcelonina Mayte Martín aparca el flamenc i es capbussa al món de la cançó d'autor, la bossa nova, la balada italiana, la cançó francesa i el jazz. Com? Doncs deixant de banda les composicions pròpies i facturant un disc de versions d'artistes com Violeta Parra (*Gracias a la vida*), Víctor Jara (*Te recuerdo Amanda*), Joan Manuel Serrat (*Lucía*) o Jacques Brel (*Ne me quitte pas*). Una espècie d'homenatge a cançons que ja són eternes enregistrades en quartet amb piano, contrabaix, bateria i, és clar, veu. Per cert, l'àlbum es va publicar el 8-M.

BORJA PENALBA 'Giròvag'

Borja Penalba és un guitarrista valencià conegudíssim per haver acompanyat Feliu Ventura, Lluís Llach, Maria del Mar Bonet... I finalment, després de dècades fent d'actor secundari, ha publicat el seu primer treball en solitari amb un títol que em recorda una peça de Gerard Quintana quan també navegava sense Sopa de Cabra. A l'àlbum hi ha 14 talls amb Penalba musicant poetes com Joan Fuster, Marià Villangómez o Bertolt Brecht i un parell de *divertimentos*, o dels quals gravat en directe al Teatre Principal de València el passat desembre.

TIU 'Assaig obert'

Tiu es va donar a conèixer el 2008 amb *Musico-gastrònoms* i un any després va publicar *Sopeta de brou*. La banda mallorquina, encapçalada per la veu de Tiu Herrero, es va convertir aleshores –amb el permís del vigatà Tremendu– en la primera formació dels Països Catalans a casar música i gastronomia. El 2011 van servir *Pink Poma* i des de llavors havien desaparegut del mapa. Aquest març, però, han ressuscitat amb un *Assaig obert* amb 12 capítols de música honesta i senzilla i, evidentment, referències gastronòmiques. Bon profit!

GASTRONOMIA

Eva Remolina / AMIC

Charles Cretors: el geni darrere la primera màquina de crispetes

Charles Cretors va ser un inventor i empresari nord-americà conegut principalment per haver inventat la primera màquina de fer crispetes el 1885, tot i que no la va patentar fins al 1893.

Aquesta invenció va ser un èxit immediat i va donar lloc a la popularització del consum de crispetes a les fires i als cinemes. La màquina de crispetes va ser una obra d'enginyeria sorprenent per l'època, i la seva empresa, C. Cretors & Company, es va convertir en una de les més importants en el sector dels *snacks*. La màquina original utilitzava vapor per a la cocció dels grans de blat de moro, que després eren saboritzats amb sal, mantega o altres condiments. El procés de fabricació consistia que

els grans de blat de moro saltaven en una caldera amb oli calent, creant una explosió que donava lloc a les crispetes.

Aquesta màquina no només va ser innovadora des del punt de vista tècnic, sinó que també va captivar l'atenció del públic amb el seu aspecte visual impressionant. La caldera de coure i els mecanismes de la màquina es convertien en una atracció per a la gent que passejava pels carrers de Chicago, on Cretors va posar en marxa el negoci.

A més de la màquina de fer crispetes, Cretors va continuar desenvolupant altres invencions relacionades amb la indústria alimentària. Va crear màquines per a la torrefacció de cafè i la fabricació de llaminadures, ampliant encara més el seu impacte en el món de l'alimentació.

El llegat de Charles Cretors va transcendir generacions, influenciant la manera com mengem i gaudim dels *snacks* avui en dia. La seva passió per la

innovació i la seva determinació per crear productes de qualitat van establir els fonaments per a una indústria que continua creixent i evolucionant.

SALUT

Belleza activa / AMIC

Consells pràctics per a la cura dels llavis tallats

Les baixes temperatures, el vent i l'abús de la calefacció als interiors posen en escac la salut del nostre somriure durant els mesos més freds de l'any.

I és que, encara que moltes vegades no li prestem l'atenció que es mereix, la pell dels llavis requereix moltes cures, perquè és molt més fina que la de la resta del rostre. No és saludable ni còmode sentir la tibantor als llavis, així que avui volem buscar-hi solució posant el focus a les claus per cuidar els llavis a l'hivern.

ELS EFECTES DEL CLIMA ALS LLAVIS

La pell dels llavis és molt més fina que la de la resta del cos i només té cinc capes de cèl·lules, en comparació amb les 16 que trobem al rostre. Però no només això, gairebé no té glàndules sebàcies. D'aquesta manera presenta una major vulnerabilitat davant dels factors externs com la contaminació, la radiació solar i les baixes temperatures. Quan el mercuri baixa, l'exquisida pell dels llavis se'n ressent, s'eixuga de manera fàcil i ràpida, s'esquerda i apareixen les escates.

La inflamació també entra en joc quan les baixes temperatures es combinen amb intenses ràfegues de vent que provoquen que s'irritin i es tallin. Encara que sempre és important que utilitzem labials amb filtre solar, durant l'època estival la protecció es converteix en una condició *sine qua non* per tenir un somriure sa. La presència de microesquer-

des als llavis es denomina quilitis i pot ser causada per contacte (per al·lèrgia), angular (només en la zona de les commissures) o exfoliativa (que es manifesta en forma de gruixudes escates marrons).

ALTRES FACTORS QUE PERJUDIQUEN ELS LLAVIS

El mercuri no és l'únic responsable de la presència de les esquerdes als llavis; alguns pigments i fragàncies de determinats labials i un altre tipus de productes facials com a exfoliants o cremes contra l'acne poden ocasionar sequedat, al·lèrgies o quilitis.

ALIATS PER CUIDAR ELS LLAVIS A L'HIVERN

Què podem fer per evitar que els llavis pateixin sequedat i deshidratació? El més important és aportar-li un bon tractament i no amagar les seves necessitats amb un vel de color. Per això et recordem que la cura dels llavis ha de passar per diverses fases: la fotoprotecció, la hidratació, l'exfoliació (per alliberar els llavis d'impureses i les pells mortes) i, si vols, una miqueta de color, que sempre queda bé.

ACTIUS NATURALS MOLT BENEFICIOSOS PER A LA SALUT DELS NOSTRES LLAVIS

Si volem que el nostre somriure pugui gaudir d'una acció reparadora i hidratant, que protegeixi els llavis de la radiació i garanteixi la seva humitat durant hores, podem tenir molt en compte productes per a llavis que tinguin aquests actius naturals:

- **OLI DE RICÍ**, hidrata, calma i regenera els llavis deshidratats i secs.
- **MANTEGA DE CACAU**, amb propietats antioxidants, antiinflamatòries i emol·lients.

- **LLARD DE KARITÉ**, amb propietats regeneradores i revitalitzants que reparen, protegeixen i hidraten la pell dels llavis.
- **CAMAMILLA**, calmant i antiinflamatòria, preveu la irritació dels llavis davant d'agents externs com el fred i el vent.
- **VITAMINA E**, antioxidant que ofereix nutrició i protecció.

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

LLOGUERS AMB MÉS DISCURSOS QUE FETS

Els topalls als preus dels lloguers en els municipis on resideix el gruix de la població catalana han entrat en vigor des d'aquest dissabte. La normativa inclou fins a 140 municipis catalans. Allà hi quedaran congelats els preus. Només es podran incrementar en el que marqui el contracte –generalment, en equivalència a l'índex de preus de consum– i, en el cas que sigui un pis d'un gran tenidor –aquell que sigui propietari de cinc habitatges o més–, no podrà superar el valor que quedi assignat en una zona concreta. El càlcul s'ha fet a partir de dades mitjanes de contractes en vigor i l'objectiu és que un llogater no hagi de destinar més del 30% dels seus ingressos a pagar les quotes de lloguer.

Fins aquí arriba el que es podria considerar la part més objectiva d'aquesta informació. Perquè la fixació dels preus dels lloguers és una matèria controvertida i subjecta a opinions. En part, aquest contrast es produeix perquè hi ha interessos, i drets, contraposats. El d'un llogater que vol disposar d'un sostre on viure i el d'un propietari que vol obtenir el màxim rendiment d'una inversió legítima. Quan dos interessos es contraposen i, fins i tot, topen, les administracions han de decidir si intervenen o no i, si ho fan, calcular quin efecte tindrà aquesta intervenció.

No és agosarat concloure que, durant anys, l'àmbit de l'habitatge de lloguer ha estat marcat, i influït, per una intervenció escassa de les administracions. La regulació l'ha determinat el mercat. Les autoregulacions de determinats mercats no són bones o dolentes per si mateixes. Un exemple: un fabricant de maquinària buscarà un proveïdor de cargols que li ofereixi la relació de qualitat i preu que demandi i el fabricant de cargols s'adaptarà o no a aquestes condicions en funció de si li és rendible. Aquesta és una relació en la qual no estaria justificat que una administració hi hagués de dir la seva, més enllà de vetllar que es compleixin normatives laborals o de seguretat. Hi ha una certa diferència quan l'objecte de la transacció no és una màquina, sinó un habitatge, perquè hi ha en joc un dret individual (el de disposar d'un sostre).

El simple acord entre propietari i llogater compleix el precepte constitucional de prevenir

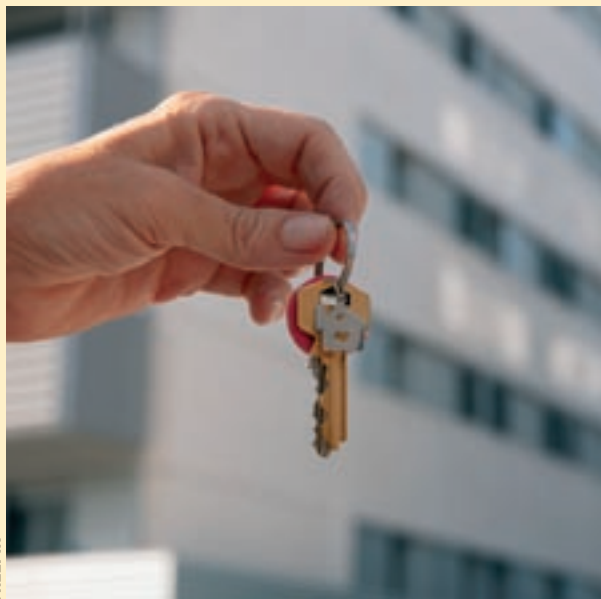
especulacions? Doncs probablement no sempre. Els preus dels lloguers s'estaven enfilant i el risc d'especulació com a mínim plana sobre el sector. De fet, la pregunta sobre si l'Estat ha d'intervenir o no ha estat present en molts altres països, que finalment van prendre l'opció de regular el mercat. En la disjuntiva sobre si l'habitatge és un bé amb el qual fer negoci o un dret aquests països han acabat decantant-se per això últim, sense impedir que un propietari pugui obtenir un benefici.

Que els poders públics regulin no és una excepció a l'Estat espanyol o a Catalunya, que ara mateix és l'única zona que ha decidit aplicar els topalls de preu. Altres països estan més avançats. Els analistes econòmics assenyalen resultats desiguals d'aquestes intervencions en altres països. Sovint magnificant els resultats que són més favorables a la seva posició inicial. A Suècia, per exemple, on la regulació és força estricta se'n destaca que el nombre d'habitatges en oferta és reduït, que els que es mantenen en el mercat han envellit perquè no es fa prou manteniment i que s'estan produint cues molt llargues, de fins a cinc anys o més, per accedir a un habitatge de lloguer; també es podria argumentar

que el cost mitjà dels lloguers no creix gaire més que l'IPC, de manera que la contenció dels preus és evident. D'exemples n'hi ha més, i en funció del prisma, més conservador, liberal o progressista, se'n destacaran els defectes i els avantatges. També es pot assenyalar que l'exemple de Viena és un dels més exposats per la banda progressista. La capital austríaca també té una política de contenció de preus i el parc d'habitatges en oferta no se'n està ressentint. Hi influeix que un 60% del parc d'habitatge és públic. És un altre model d'intervenció: la promoció pública. A Catalunya, i a tot l'Estat, aquesta és una matèria que està donant més per discursos que per fets. Actualment, només un 2% dels llogaters viu en habitatges de lloguer social a Catalunya. Molt lluny del 10% europeu. I més lluny encara del 60% de Viena.

La qüestió de la regulació demana també més dades que apriorismes. De fet, mentre va estar en vigor una llei catalana, posteriorment suspesa per motius més competencials que tècnics, l'Institut d'Economia de Barcelona va fer un estudi de comportament del mercat i va concloure que els preus dels lloguers van baixar (poc, és cert, entre un 4% i un 6%) i, en canvi no es va reduir de manera significativa l'oferta. Però tant és el que diguin els estudis, perquè ara amb una regulació estatal molt semblant a la suspesa a Catalunya tornen a aparèixer les veus que diuen que l'oferta de pisos baixarà.

No és del tot constatable que això passi, perquè la normativa és poc intimidadora. De vegades, el paper aguanta fins i tot les bones intencions, però no està del tot establert qui vetllarà pel compliment de la llei ni què passarà a qui se la salti. Com tampoc s'han posat barreres per escapar de la normativa. A Barcelona és cada vegada més freqüent veure anuncis de lloguers per temporada, d'un mes a un any, que queden fora de la regulació. És un fet que la norma té més discursos que realitats. Perquè també seria una realitat que, més enllà d'assenyalar què han de fer els propietaris, que és una part del problema, les administracions activessin una altra eina essencial com és la del parc d'habitatge públic. De moment, sobre aquesta eina, de nou, els discursos són més freqüents que els fets.

FREPIK

INDICADORS

Moderació exportadora

Les exportacions catalanes han disminuït l'1,3% aquest gener en comparació amb fa un any, i han arribat a 7.670,4 milions d'euros, segons el Ministeri d'Economia, Comerç i Empresa. Amb tot, les vendes a l'exterior de Catalunya cauen menys que les del conjunt de l'Estat espanyol, on la davallada és del 2,5%, amb 30.144,2 milions d'euros en el primer mes de l'any.

Potencial en patents

Catalunya va liderar el nombre de sol·licituds de patents a l'Estat i va assolir un nou rècord el 2023. Segons les dades presentades aquest dimarts per l'Oficina Europea de Patents (OEP), Catalunya va emetre 731 sol·licituds, el 13,2% més que l'any passat i una xifra que representa una quota del 34,6% sobre el total d'Espanya. El creixement s'explica, en part, per la fortalesa del sector farmacèutic.

ALEGRIA INTERIOR

Eulàlia Robert, directora de PNL Barcelona

Quan la millor opció és no fer res

Una frase que he tingut molt present al llarg de la meua vida és “en moments de torbació, no facis mudança”. És una frase de sant Ignasi de Loyola, que me la deia sovint la meua àvia paterna.

Sempre l'he fet servir com una estratègia per esperar a tenir les idees clars abans d'actuar.

Amb el temps he pogut aprofundir-hi més i aplicar-la a un nivell més conscient.

No només en el sentit de no actuar (evitar conductes impulsives o actuacions en calent en moments de confusió o de sobrecàrrega emocional) sinó com una manera de sostenir la incomoditat que ens provoca aquesta confusió o sobrecàrrega emocional.

Per mi en aquesta forma més profunda de “no fer mudança” hi ha silenci, hi ha paciència, hi ha reflexió, hi ha connexió amb mi mateixa, hi ha preses de consciència, hi ha espai perquè aparegui serenitat, hi ha posar-me en pau amb mi i amb els altres, hi ha un aprendre a acceptar allò que no depèn de mi i que simplement està succeint, etc.

No sempre és fàcil per a mi sostenir aquest silen-

ci, ja que en els meus hàbits i estratègies més habituals hi ha els d'avançar, resoldre, explicar, preguntar, és a dir, moure alguna cosa per sortir de la incomoditat, la confusió o l'estat emocional.

De fet m'he guiat més per la idea de “passar a l'acció, abans que l'acció passi sobre mi”. Aquesta altra frase la deia sovint un company de feina amb qui vaig col·laborar durant anys.

Estic descobrint que a l'espera, a la *no mudança*, que pot durar dies, hi ha alguna cosa de deixar anar el que vull que passi, o que no passi, per anar adquirint un grau de llibertat més gran. Hi ha un deixar anar pors, hi ha un deixar anar opinions i judicis, hi ha una acceptació, hi ha una no lluita, hi ha una mirada més profunda, més sistèmica, més holística, més a llarg termini.

I un dels reptes que es presenten pot ser com harmonitzar aquest *no fer*, aquesta *no mudança* amb prendre acció i responsabilitzar-se'n, com opinar, com marcar un límit quan l'acció d'una altra persona arriba a excedir-se amb les seves conductes.

El repte pot ser de com trobar i reconèixer, de vegades, aquesta fina línia entre no fer i fer.

Cito ara una altra coneguda frase d'un filòsof i escriptor nord-americà, Reinhold Niebuhr, la versió més resumida de la qual diu: “Senyor, concediu-me serenitat per acceptar tot allò que no puc canviar, valor per canviar el que soc capaç de canviar i saviesa per entendre la diferència.”

Cadascú necessita trobar la seva pròpia harmonia i les seves pròpies estratègies. En qualsevol cas, qualsevol decisió passa per prendre consciència i adonar-nos del que ens està passant. Passa per entendre i clarificar. Passa per trobar formes congruents amb els nostres valors. Passa per ser nosaltres mateixos, passa per sentir-nos bé amb les decisions que prenem. Passa per respectar-nos i respectar i comprendre els altres.

Quines són les teves estratègies? Com gestiones l'equilibri entre l'acceptació i posar límits?

HORÒSCOP

Roser Bona

Del 22-03-2024 al 28-03-2024

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Per molts anys! El Sol ha entrat al teu signe i comença un nou període. Amb Mart per Casa XII pots estar una mica inquiet. Penses en un canvi de feina, però encara no mous res.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Si hi ha una guerra oberta amb algú, intentes fer les paus i si això no és possible, poses distància. Fas algunes compres per la casa per fer-la més bonica i confortable.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

S'obre una nova etapa al sector laboral. Podria ser l'hora de treballar pel teu compte. Molta energia que hauràs de gestionar. L'esport i la meditació seran bons aliats.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

La Lluna plena a la teua Casa IV pot activar assumptes familiars que estaven aparcats. També podries gaudir d'un bon àpat amb alguns parents o amb els amics de sempre.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Els teus pensaments estan en un altre lloc perquè t'has enamorat d'algú que viu lluny. Reforça més la seguretat a la xarxa i vigila les teves coses al transport públic.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

Despeses extra. Si tens nens, sortiu de compres i us ho passeu bé. Possible trobada al voltant d'una taula per parlar de negocis o de feina. Planeges un viatge satisfactori.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

El Sol entra a Casa VII i obre una etapa de més activitat social. Si no tens parella, pots despertar l'interès d'algú. Bon trànsit per donar-se a conèixer o fer publicitat.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

Saps que hi ha persones que necessiten ajuda i penses a apuntar-te a un voluntariat. Algú del teu passat sentimental et ve al cap i t'agradaria tornar a contactar-hi.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

En l'amor tens les coses més clares i no vols perdre el temps. Pots sentir-te revigoritzat i amb ganes de moure't. Tal com intueixes, una amistat pot no ser del tot sincera.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

A la feina sents que alguna cosa no encaixa i potser hauràs de protegir-te d'un company que no juga net. Gaudeixes més de quedar-te a casa, fent activitats que t'agraden.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

T'agradaria viure d'acord amb les teves idees i si el teu entorn no t'entén, cerques amistat amb gent com tu. Dies de més desplaçaments o fins i tot pots fer un viatge.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Algú pot posar-te a prova, no caiguis al parany. Confia més en la teua intuïció, que és prou potent. Canvis en els hàbits diaris, com ara la dieta, et faran sentir millor.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Millaret i Valls

'Vincent debe morir'

De Stéphan Castang

Distopies del present

Arriba als cinemes *Vincent debe morir*, del cineasta francès Stéphan Castang, després de participar en la 62a Setmana de la Crítica del Festival de Canes, l'any passat, i de competir en Secció Oficial del darrer Festival de Cinema Fantàstic de Sitges, on va guanyar dos guardons, el de millor direcció novella i el premi al millor actor per a Karim Leklou.

A partir d'un guió de Mathieu Naert, *Vincent debe morir* ens presenta el drama agònic d'un home amb una vida anodina (Karim Leklou) que descobreix que de cop i volta tot de gent desconeguda el vol matar i no pot fer res més que fugir.

Aquesta situació estrambòtica que se surt de mare l'obliga a emprendre una fugida impossible i dona com a resultat una angoi-xant i desassossegant proposta que planteja

una lúcida reflexió sobre la violència gratuïta que es genera a partir d'una simple mirada, entesa aquesta com a provocació. Una notable i intensa pel·lícula que repensa la nostra societat en clau especulativa a partir d'un fet inexplicable i irracional.

L'original pel·lícula del debutant Stéphan Castang es mou de forma impredecible abraçant diferents registres que fan que basculi entre la comèdia patètica farcida d'humor negre i l'horror apocalíptic més nihilista. *Vincent debe morir* formaria un excel·lent programa doble de faules sobre el nostre present amb *Dream Scenario* de Kristoffer Borgli, actualment en cartellera, on persones simples es veuen sobtadament assetjades per altres persones que semblen posseïdes per una estranya paranoia.

OFERTA CULTURAL

M. Erra / T. Terradas

Concert del pianista Joan Díaz al Jazz Granollers Festival

Joan Díaz i Jazz Granollers Ensemble. Casino de Granollers. Divendres, 22 de març, 20h.

Joan Díaz presenta al Casino de Granollers *Lo cárdeno sobre lo rojo*, un recull inèdit de nou cançons originals compostes a partir de diversos poemaris de Federico García Lorca. El compositor recorda que va submergir-se en la poesia de l'autor de Granada a recer de la composició del *Réquiem a Enrique Morente: In memoriam*. Díaz estarà acompanyat de la Jazz Granollers Ensemble.

Xuriguera i Faixedas, a Seva

'Festa Grossa'. Sala Polivalent, Seva. Diumenge, 24 de març, 18.00h.

Els actors i humoristes Fel Faixedes i Carles Xuriguera estan de gira. Celebren els primers 25 anys junts dalt de l'escenari i ho volen compartir amb el públic presentant tot un recorregut per la seva trajectòria en clau d'humor.

CINECLUB

'Ocaña, retrat intermitent'

Catalunya, 1978. Dir.: Ventura Pons. José Pérez Ocaña neix a Cantinalla (Sevilla) i es trasllada a viure a Barcelona. De dia és pintor, però, de nit, es transforma en un artista que es dedica a actuar al cementiri i a les Rambles. Aquest documental ens mostra la seva peculiar forma de vida i les seves opinions sobre la religió i la societat.

Òpera prima de Ventura Pons, que va participar en el festival de Cannes de 1978. És una peça clau de la història del cinema català i també un reflex de les inquietuds sexuals, intel·lectuals i culturals del director. A més de conèixer la figura d'Ocaña, precursor del moviment LGTBI a Espanya, la pel·lícula és un retrat d'una època molt concreta de la ciutat de Barcelona: a principis de la transició i en un moment en què encara estava vigent la llei de perillositat social que s'havia utilitzat per a la repressió d'homosexuals.

CINECLUB VIC
Dimarts 26 - 20h
Sessió homenatge
Ventura Pons
Espai ETC

'Slow'

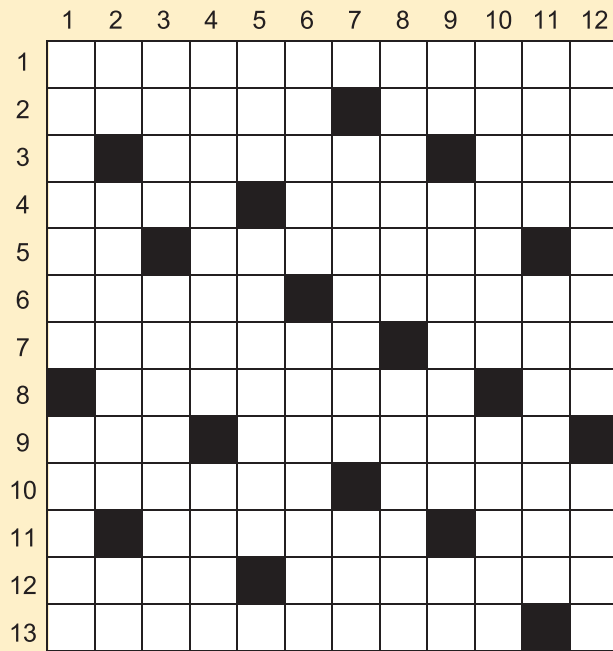
Lituània, 2023. Dir.: Marija Kavtaradze. Drama romàntic. Elena imparteix classes de ball, mentre que Dovydas treballa com a intèrpret de llenguatge de signes. Quan es coneixen, immediatament s'estableix una bonica relació entre ells. Tot i compartir un fort anhel romàntic, Dovydas confessa a Elena que és asexual, és a dir, no sent i mai ha sentit desig sexual per una altra persona. La directora explora un tema complex en què dos individus que comparteixen un fort anhel romàntic, però que difereixen en la forma d'expressar-ho a nivell fisiològic, amb molt de tacte, sensibilitat i mitjançant un estil directe i realista.

AC GRANOLLERS
Dissabte 23 - 20.30h
Dilluns 25 - 19h
Cinema Edison

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS _ Pau Vidal

HORIZONTALS: 1. Sofisticats enginys de ciència-ficció devinguts simples ordinadors / 2. Declaro que, com a punt a), firmo. Rebia de mala manera, la rebesàvia / 3. P amb crossa. Que indueix a fer, com ara carregar el 16% a la paraula. Col·loca els ous d'en Pich / 4. Estranys odis causats pel déu del costat. Canalla, quitxalla, mainada / 5. Símbol irradiador. Quin miracle de nen, ja llegeix en Mendoza! El cul d'en Jaumet / 6. Vesteixi la mula. Com a publicació pot quedar limitada / 7. Pressionin la llibertat d'altri. Tot Mart alterat per un estrany tram / 8. Matemàtic de l'espai sense escafandra ni re. Mil més menys un / 9. Al cor de tots els Taure. Ingomínia amb ganes de burxar / 10. És a la mica com a la viola el violaci. Era el sucre preferit d'en Carreras l'historiador / 11. El napolità. Perfilat per fer-hi les reunions del rugbi. Fanfarronada de jugador de pòquer / 12. Noia en plena penúria. Úlcera artificial per un mètode quasi executori / 13. No els estovaràs mai el cor. Líder en servei.

VERTICALS: 1. Com a massatge és un afer de vida o mort. Prou radical per dur a l'amonificació / 2. Abracen l'Olaf. Ni irriti ni derogui, però causi un perjudici. Síntomes d'umbilicació / 3. Imito en Domenico en família. Reproduir-se contra natura / 4. Milloro socialment gràcies al llibre d'en Greenaway. Engegui l'avi i qui sigui / 5. Mamut no, mal mut. Variant musical de la gimnàstica. Té majoria al parlament / 6. Cosí de la mustela, aquell més totxo. Dibuixi la futura casa començant pels fonaments / 7. Veus com té majoria? Enreden els

incrèduls només perquè tenen ulls. Introducció a l'axonometria / 8. Compost que el hippy aprecia doblement. Amb aquesta ganyota en Curtis és irreconeixible / 9. Obren obres. Sacsejada d'il·lusió. Excusa per afatar-se de pastes a mitja tarda / 10. Vols una resposta?: té, una còpia del quadre. Suscitat, produït / 11. Aplec boletaire. Amb el pinyol així no marxa ningú / 12. La gent hi va a curar-se, però en Màrius Torres hi va a fer versos. Trams intestinals amb abundància de bilis.

SUDOKUS

Ompliu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: fàcil

	3			9			6	5
4	7		3		6		2	
8		5		4				
			7				8	
							4	2
5	8					7	3	
		6	4	7	2		9	8
9				6				7
		3		8	5	6		

Dificultat: molt difícil

	7			9		5		3
5		1						9
	6							
				3		2	4	5
8			7				9	
			4					
	2			5			8	6
		3	8		2			7

QUADRE NUMÈRIC

	+		-	8	1
-		+		+	
	-		-		3
-		-		-	
5	+		+		13
-11		1		11	

SOPA DE LLETRES

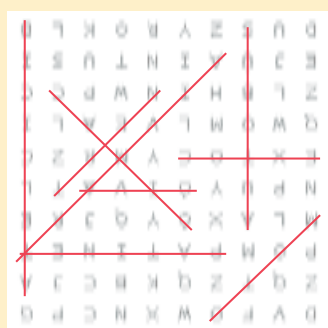
D	V	F	O	W	X	N	C	P	G
Z	Q	T	Z	Q	K	B	C	J	A
P	O	M	P	A	T	I	N	E	T
M	L	A	X	O	Y	Q	J	R	E
N	P	U	Y	O	I	V	A	T	L
F	X	T	O	C	Y	M	R	Z	C
Q	W	O	M	L	V	E	A	L	I
Z	L	B	H	I	N	W	P	C	C
E	J	Ú	A	I	N	T	U	S	I
D	U	S	Z	Y	R	O	K	L	B

Trobeu aquestes paraules a la sopa de lletres. Poden anar en qualsevol direcció. Les paraules poden compartir lletres a mesura que es creuen.

- Autobús
- Avió
- Bicicleta
- Camió
- Cotxe
- Moto
- Patinet
- Tramvia
- Tren

SOLUCIONS

	11		1		11
13	1	+	7	+	5
		-		-	
3	4	=	2	=	9
		+		+	
1	8	-	6	+	3

7	2	3	9	8	5	6	1	4
9	8	4	1	6	3	2	5	7
1	5	6	4	7	2	3	9	8
5	1	8	6	2	4	7	3	9
6	9	7	5	3	8	1	4	2
3	4	2	7	1	9	5	8	6
8	6	5	2	4	1	9	7	3
4	7	9	3	5	6	8	2	1
2	3	1	8	9	7	4	6	5

Dificultat: fàcil

6	9	3	8	1	2	4	5	7
4	2	7	3	5	9	1	8	6
1	8	5	4	7	6	9	3	2
9	5	4	2	6	1	3	7	8
8	3	2	7	4	5	6	9	1
7	1	6	9	3	8	2	4	5
3	6	9	5	2	7	8	1	4
5	4	1	6	8	3	7	2	9
2	7	8	1	9	4	5	6	3

Dificultat: molt difícil

I	M	P	U	T	A	D	O	R	E	S		
C	O	M	P	U	T	A	D	O	R	E	S	
2	A	F	I	R	M	O	I	B	E	R	A	
3	R	A	M	O	T	I	V	A	P	O	N	
4	D	I	O	S	X	I	C	A	L	L	A	
5	I	R	O	D	I	G	I	L	L	A	T	
6	A	R	R	E	I	E	D	I	C	I	O	
7	C	O	A	R	T	I	N	T	A	M	R	
8	G	E	O	M	E	T	R	A	V	A	M	I
9	A	U	R	I	N	S	I	D	I	A		
10	M	I	C	A	C	I	C	A	N	D	I	
11	O	V	A	L	A	T	F	U	L			
12	N	U	R	I	O	T	X	E				
13	I	M	P	U	T	A	D	O	R	E	S	